

Latvijas Kompartijas
Kuldīgas rajona komitejas
un Kuldīgas rajona izpildu
komitejas orgāns

PADOMJU KULDĪGA

IZNĀKTRIS REIZES NEDEĻA
Redakcija Kuldīgā, Ventpils ielā 19
Tālrunis 105

Redakcija atvērta no plkst. 9—18.
Numurs maksā 15 kap.

№ 125 (2014)

Trešdien, 1957. g. 23. oktobri

13. gads

Dotais vārds JĀTUR — saistības JĀPILDA

Iegūt vidēji no katras govys 1700 litrus piena — tāda bija kolchozu lopkopju apņemšanās gada sākumā, ieslēdzoties socialistiskajā sacensībā ar Ventpils rajona lopkopjiem. Vēl atlikusi tikai nedaudz vairāk kā divi mēneši, kad varēs rezumēt saistību izpildes rezultātus. Kā tad uzņemtas saistības tiek pildītas? Piena ieguvē uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes saistības kolchozos līdz 1. oktobrim izpildītas par 80 procentiem, bet no vienas govys iegūti 1446 litri piena. Tātad, lai izpildītu saistības, vēl no katras govys jāiegūst vairāk nekā 250 l piena.

Tāču ventspilniekiem saistību izpildē no vienas govys trūkst tikai 130 litru, bet piena ieguvē uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes tās izpildītas par 91,4 procentiem.

Tas liecina, ka mūsu rajona lopkopjiem daudz darba, lai atlikušajā laikā līdz gada beigām izpildītu uzņemtas saistības un panāktu kaimiņus. Ka tas izdarāms, liecina kolchozu „Imanta”, Lisenko vārdā nosauktā, Raiņa vārdā nosauktā un „Traktorists” pieredze, kas rajona lopkopju saistības piena ieguvē no govys izpildījuši jau 9 mēnešos. Pavisam tuvu saistību izpildei ir kolchozi „Komunars”, „Čiņa”, „Latvijas strēlnieks”, „Uzvara”, „Venta”.

Apsveicami ir Lisenko vārdā nosauktā kolchoza lopkopju panākumi, kuri šogad, salīdzinot ar pagājušo gadu, panākuši izslaukuma pieaugumu par vairāk nekā 570 litriem no govys. Šeit panākumus noteic tas, ka šogad kolchozā bija gādāts par labākām ganībām un bagātīgu zaļbarību piebarošanai, lopiem regulāri tiek piegādāts šķiedenis. Nav šaubu, ka līdz gada beigām izslaukumi šeit vēl krietni pieaugs, jo sagādāts ne tikai vairāk rupjās lopbarības nekā pērn, bet ļoti laba rezerve izslaukumu kāpināšanā būs lopbarības saknes, kuras bagātīgi izaudzēja lopbarības ražošanas brigāde.

Tāču aiz šo kolchozu labajiem rādītājiem slēpjas vesela rinda kolchozu, kas ar mazajiem piena izslaukumiem traucē rajona lopkopjus ātrāk izpildīt uzņemtas saistības. Šie kolchozi saistības gan uzņemās, bet tālāk par vārdiem nav tikuši. Kolchozos „Padomju Latvija”, „Kopdarbība”, „Proletarietis”, „Abava”, Ždanova vārdā nosauktajā, „Spars” un vēl dažos šā gada 9 mēnešos no katras govys iegūti tikai 1065 — 1300 litri piena. Uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes šajos kolchozos iegūti tikai 54 — 97 cēt piena. Kolchozā „Spars”, izslaukumi no vienas govys, salīdzinot ar pagājušo gadu, pat samazinājušies.

Nevar sacīt, ka šo kolchozu valdes domātu par to, lai atlikušajā laikā līdz gada beigām atgūtu nokavēto. Jo kā var eītādi izskaidrot to, ka neviens no viņiem neizmanto iespēju papildināt lopbarības devu ar šķiedeni no Pelču spirta rūpnīcas. Ja iespēju piegādāt šķiedeni ir atraduši kolchozi „Komunisma ceļš”, Kārļa Marksa vārdā nosauktais, tad kāpēc to nevar darīt kolchozi „Uzvaras karogs”, no kura attālumā līdz spirta rūpnīcai nebūt nav lielāks. Tāpat visas iespējas palielināt izslaukumus, piegādājot šķiedeni, ir kolchoziem „Kopdarbība”, „Padomju Latvija”, „Proletarietis”. Šo kolchozu valdēm un lopkopības speciālistiem vienīgi trūkst istas eiņas gribas par uzņemto saistību izpildi.

Ar labu gribu un enerģisku darbu divos mēnešos vēl var daudz ko panākt. Saistības jāizpilda visiem kolchoziem. Tāpēc jau ar pirmajām dienām, kad lopus novietos kūlīs, visa uzmanība jāvēltnē tikai līdzšinējo izslaukumu noturēšanai, bet gan to paaugstināšanai. Tas panākams, ja jau ar pirmajām dienām rupjo lopbarību izbaros tikai pēc iepriekšējās sagatavošanas, ja apgādās lopus ar šķiedeni, kombinēto spēkbarību. Tāpēc tagad pēdējais laiks sāktot lopbarības sautējamās ierīces. Ne visos kolchozos nokārtota ūdens piegāde, lūk, šis jautājums steidzīgi jāatrisina.

Dotais vārds jātur — uzņemtas saistības jāpilda — to ne brīdi nedrīkst aizmirst kolchozu un MTS vadītāji, rajona lopkopju saime.

Izpildīts plāns rudens aršanā

Kabiles MTS 11. traktoru brigādei (brigadieris b. Reimānis) lauksaimniecības arteli „Socialisma ceļš” šoruden bija jāuzsāc 310 ha rugaiņu. Brigādes traktoristi bb. Vaskops, Bumbieris, Liepiņš, un Bērziņš stingri apņēmās līgumu rudens aršanā kolchozā izpildīt līdz Lielās Oktobra socialistiskās revolūcijas 40. gadadienai. Strādājot divās maiņās, ar pilnu slodzi izmantojot

technikas jaudu, mehanizatori līgumu jau izpildījuši. Viņi kolchozā uzaruši 324 hektarus rugaiņu.

Šonedēļ mehanizatori apņēmies uzart arī tos atlikušos 8—10 ha, kas bija jāar zirgliem. Tādā kārtā kolchozā kā vienā no pirmajiem rajonā būs uzarta visa pavasara sējai vajadzīgā augsne.

F. Čerpiņš

Gatavojas lauksaimniecības izstādei

Lauksaimniecības arteļa „Sarkanā zvaigzne” kolchoznieki sākuši gatavoties rajona lauksaimniecības izstādei. Sakopoti dati par graudkopību, cukurbiešu ražām, meliorācijas darbiem no 1955. — 1957. gadam. Šos datus izmantos diagramām. Kolchozam ir ko parādīt izstādē. Ja 1955. gadā kolchozā nebija neviena hektara meliorētu platību, tad šogad ir jau ap 60 hektariem. Liela daļa

no šīs platības apgūta un apsēta.

Kolchozs izstādē eksponēs akvarijos arī zivis. Ja 1955. gadā no zivkopības iepēma tikai ap 4000 rubļiem, tad šogad ieņems apmēram 22 tūkstošus rubļu.

Cukurbiešu audzētājas izraudzījušas labākās bietes eksponēšanai izstādē. Izraudzīti arī citi kultūraugi eksponēšanai.

V. Kļava

Kolchoza «UZVARAS KAROGS» dārzkopju panākumi

Kolchoza „Uzvaras karogs” dārzkopji galvenokārt nodarbojas ar zemstikla kultūru audzēšanu. Tomātu mājas vien aizņem 750, bet 5 gurķu mājas — 300 kvadrātmētus. Bez tam 600 kvadrātmētus zemstikla platību aizņem lecektis.

Pavasari gurķu mājās vispirms izaudzēja divas salātu ražas. Pirmos salātus kolchoznieki pārdeva jau marta sākumā. Pavisam dārzkopji izaudzēja 900 kg salātu, lielāku daudzumu redisu un si-polloku. Tikko novāca otro salātu ražu, iesēja gurķus. Gurķu dēstus dārzkopji audzēja māla podiņos, lai varētu ūdeni pievadīt no apakšas. Tomātu dēstus iesēja ap 12. februāri. Maija sākumā 3000 tomātu dēstu izstādīja, 50 cm dziļumā augsne ierokot kūstmēslus. Pēc ceturto ķekaru aizmešanās deva 2 reizes nedēļā slāpekli par 20 g katram augam. To darīja līdz ražas novākšanai — jūnijā otrai pusei. No 3000 tomātu dēstiem ieguva gandrīz 6000 kg tomātu. Caurmērā viens kvadrātmētrs devis 8 kg tomātu. Turklāt ik pa 14 dienām miglojot ar vara kaļķi un Bordo šķīdumu, ieguva tīrus augļus. Arī gurķi deva labu ražu — 2,5 t no 4 augu mājām.

Lecektis dārzkopji izaudzē-

Attēlā: dārzkopības brigādes brigadieris b. Riekstiņš pārbauda skābētos kāpostus pirms nosūtīšanas uz tirgu.

ja siņolu, agro un vēlo kāpostu dēstus.

Uz lauka audzēja vienīgi agros un vēlos kāpostus un ne daudz tomātu. Agrie kāposti 0,5 ha platībā deva 6000 kg tirgus produkcijas. Tīrgū varēs nogādāt arī ap 10 tonnām vēlo kāpostu. Augsni šim kulturām rudeni uzara, pavasari diskoja un pārara, vairākas reizes kultivēja, dodot 500 kg kalija, superfosfāta un slāpekļa uz ha.

Pēc plāna no zemstikla kulturām vajadzēja ieņemt 48.600 rubļu, bet līdz šim jau ieņemts 92.000 rubļu. Pavisam kolchoznieki no dārzkopības

Pārskats
par kartupeļu novākšanas
un rudens aršanas gaitu
rajona kolchozos uz 1957.
gada 20. oktobri

Kolchozs	Novākti kartupeļi proc.	Rudens uzarts proc.
„Uzvara”	100	80,0
„Traktorists”	100	53,1
Raiņa v. n.	100	47,4
„Kopdarbība”	100	47,3
„Imanta”	100	40,0
„Proletarietis”	95,7	59,4
Leņina v. n.	94,1	56,0
„Jaunā gvarde”	88,6	48,7
„Venta”	87,5	31,4
Lisenko v. n.	86,7	52,2
„Komunars”	86,4	37,3
„Spars”	86,4	24,7
„Komunisma ceļš”	86,0	30,7
Ždanova v. n.	83,2	76,6
„Grauds”	77,5	42,4
„Abava”	67,7	38,9
„Sarkanā zvaigzne”	75,7	36,3
„Padomju Latvija”	73,0	27,2
„Brīvība”	72,0	67,4
„Latvijas strēlnieks”	69,3	24,2
Kārļa Marksa v. n.	67,6	32,5
„Sarkanais karogs”	67,1	22,6
„Čiņa”	66,7	40,0
Micurina v. n.	63,6	33,3
„Socialisma ceļš”	62,5	81,1
Leņina ceļš	58,3	22,2
„Aktivists”	56,3	66,5
„Uzvaras karogs”	50,0	36,0
„Dzīmtene”	50,0	34,8
„Kurzeme”	45,6	32,6
„Boļševiks”	44,7	13,3
„Brīvais ceļš”	42,4	67,6

ieņēmuši turpat 100.000 rubļu, bet vēl ir diezgan daudz skābētu kāpostu un citas produkcijas.

Dārzkopības brigādē strādā tikai 6 cilvēki. Irēna Stermuča izpelnījusi gandrīz 300 izstrādes dienu, Velta Jansone — 240. Arī pārējām dārzkopības brigādes kolchozniečēm ir vairāki simti izstrādes dienu. Dārzkopji patur rajona ceļojošo sarkano karodziņu „Labākajai dārzkopības brigādei”.

Dārzkopību kolchoznieki nākamajā gadā paplašinās. Jau decembrī iesēs „Kļinas” šķirnes gurķus, kurus pārdos februārī.

R. Rītums

Revolucionara—komunista Andreja Fektera atmiņas

Pie partijas rajona komitejas noorganizēta komisija, lai vāktu materiālus par Kuldīgas rajona (bijušā Kuldīgas apriņķa) Komunistiskās partijas darbību un revolucionarajiem notikumiem nelegālajos apstākļos pirms Oktobra revolūcijas, tās uzvaras laikā. Visus revolucionārās kustības dalībniekus un partizānus komisija uzaicina iesniegt savas atmiņas un citus dokumentus Kuldīgas muzejā.

Publicējam revolucionaru atmiņas.

Esmu dzimis 1892. gadā Kuldīgā, strādnieku ģimenē. Mani vecāki daudz strādāja, lai es varētu pabeigt pilsētas skolu. Daudz lasīju marksistisko literatūru un abonēju progresīvos laikrakstus. To bija ievērojis skolotājs Putniņš un teicis savam brālim:

— Šis puists jāsagatavo partijai.

Ar mani sāka runāt par politiskiem jautājumiem un dot sabiedriskus uzdevumus. Es aizstāvēju bolševistiskos uzskatus un no visas sirds centos attaisnot man dāvāto uzticību.

Latvijas nelegālajā Sociāldemokrātiskās partijas Kuldīgas rajona organizācijā iestājos 1912. gada martā. Līdz 1915. gada martam darbojos jaunorganizētajā pulciņā „Prometejs”. Mani ievēlēja par šī pulciņa priekšsēdētāju. 1914. un 1915. gadā biju partijas Kuldīgas rajona komitejas priekšsēdētājs. Uzturēju sakarus ar LSDP Ventspils apgabala komiteju, kam bija pakļauts Kuldīgas rajons. Sakarus kārtoja arī Kārlis Putniņš, „Prometejā” aktīvi darbojās brāļi Kārlis un Vilis Putniņi, Kārlis Ozoliņš, seminarists Jānis Eglītis, Augusts Brauns, Sevišķi pašaiždēdīgs, idejiski nobriedis un noteikts bija burtlicis Šams. Partijas uzdevumā viņš nesa no tipogrāfijas svina burtus. Šāmu noslēpkavēja kontr-revolucionāru un vācu dzelzdivīziju bandas 1919. gada 13. februārī Kuldīgā. Tāpat visu pagrīdēs partijas darba smagumu, sevi nesaudzējot, veica Krišs Tuntulis (nobēdējis 1919. gadā no „zaļo bandām”), Lizete Freimane-Smilga, Marija Žagata-Fektere, Irene Kēpule, Ieva Geide un citi biedri, kuru vārdus esmu piemēris.

Bez tam Kuldīgā darbojās pulciņi sērķociņu un tūku fabrikas, Baltijas skolotāju seminārā, kur vadītājs bija Matīss Kadekss (bijušais universitātes rektors). Semināristi izdeva savu žurnālu. Pulciņā bija arī Vārmē, Rendā un

Ivandē. Ivandē vadītājs bija skolotājs Juris Pumpurs. No Alsungas organizācijas atceros brāļus Mačus un Ulmeskalnu (tagad padomju saimniecības direktors Olainē).

Kuldīgas rajona organizācija darbojās ļoti regulāri. Pulciņu saņāksmes notika 2—3 reizes mēnesī. Sanāksmēs iztirzājām aktuālās politikas un darba vietu jautājumus, apspriedāmies par strādnieku svētkiem, par palīdzības sniegšanu politieslodzītiem, valsts domes SD frakcijas darbu, lasījām un apspriedām nelegālo literatūru „Cīņa” un „Ārzemju biļetes”. Šapulces sasaucām Kalnu muižas un Pelču mežā, pilskalnā, Brūveru kapos un citur. Kuldīgā vairākkārt ieradās b. Kauliņš, kurš palīdzēja mums kārtot partijas nelegālo darbu.

Tipogrāfijas piederumus glabājām pie Augusta Brauna, karogus šuva pie Putniņiem, tehniskos darbus veica Anna Krepliņa, Marija Žagata u. c. Visā mūsu jaunā dzīvē toreiz piederēja cīņai un partijai. Mēs rakstījām un hektogrāfijām proklamācijas, izlīmējām tās redzamākās vietās. Zīmējām lozungus uz sarkanajiem karogiem, un uzvilkam tos augstos kokos vai pat baznīcu torņos un virs māju jumtiem. Palīdzējām organizēt un vadīt streikus. 1913. gada 9. janvārī Kuldīgā bija izkalsītas proklamācijas, uzvilkti sarkanie karogi un rikoti vienas dienas streiki sērķociņu un tūku fabrikās. Policijai izdevās arestēt 4—5 biedrus, starp tiem sērķociņu fabrikas strādnieku Frici Kreibergu, Krišu Tuntuli un citus. 1914. gada 1. maijā arī mani policija arestēja pie karogu uzvilšanas un ieslodzīja uz 2,5 mēnešiem cietumā. Pēc cietuma mani atlauda no darba mirtiesā, kur strādāju par rakstvedi. Pilsētā darbu nevarēju dabūt, biju spiests strādāt uz laukiem pie kulakiem par pulsi. Arī 1915. gadā imperialistiskā kara laikā daudz cietu un

tikli vajāts no Kuldīgas spiegiem un policistiem. Sevišķi pazīstams ar zverisku naidu pret revolucionāriem bija policists Švāns un Kuldīgas apriņķa policijas pārvaldes priekšnieks Bankēvičs.

1919. gada sākumā Latvijas SD CK mani sūtīja uz Kuldīgu vadīt šā darbā nostiprināt padomju varu. Kad ieradās Saldū, uzzināju, ka Kuldīgā jau kritusi pirms trim dienām. Paliku Saldū. Saldū bija Kara revolucionārā komiteja, izpildu komiteja ar nodaļām, pagastos vēl nebija izpildu komiteju. Partijas komitejas sekretārs bija Cimmermanis, bet es biju Kara revolucionārās komitejas politnodaļas vadītājs. Tur strādājot, arestējām 7 balto spiegius. Arī Saldū drīz iebruka vācu karaspēks. Bet pretēji Kuldīgai, Saldū bija Sarkanā strēlnieku daļas un atkāpšanās notika organizēti, bez smagiem upuriem. Partijas biedri naktīs gāja izlūkos, un mēs vienmēr zinājām, kur atrodas ienaidnieks. Uz Saldū imperialistu atgūtņu karaspēks virzījās pa Alzputes-Skrundas ceļu.

Reiz mēs ar b. Akmeni bijām ieradusies uz mitiņu Vārmē. Baznīca bija ļaužu pilna. Iepazīstinājām ar Padomju valsts uzdevumiem un valsts aizsardzības nepieciešamību. Atgriezušies Saldū redzējām, ka pa ielām staigā bruņoti vīri. Uzzinājām, ka pilsētai tuvojas ienaidnieks. Partijas un padomju iestādes jau bija evakuējušās, aizgājušās arī galvenās karaspēka daļas. Es atkāpos kopā ar pēdējām strēlnieku daļām Rīgas virzienā.

Pēc Saldus un Rīgas krišanas līdz 1920. gadam strādāju CK rīcībā. Strādāju partijas un saimnieciskā darbā. No 1920.—1929. gadam strādāju Tulā kā apriņķa partijas komitejas sekretārs, bet vēlāk par partijas guberņas kontrolkomisijas priekšsēdētāju. Pēc tam strādāju Vidusāzijā kā partijas kontrolkomisijas priekšsēdētājs un kā strādnieku zemnieku inspekcijas komisariata pārstāvis, kā arī atbildīgā saimnieciskā darbā.

1944. gada novembrī Padomju valdība mani atsūtīja strādāt uz Padomju Latviju Rīgā. Esmu iecerējis uzrakstīt Kuldīgas vēsturi.

Pierakstījis L. Kārklā.

Sienas avižu apskats

Vai tādām jābūt sienas avīzēm?

Ikviens mūsu rajona rūpniecības uzņēmuma kolektīvs Oktobra 40. gadadienai gatavo lieliskas darba veltes. Par to, ar kādiem sasniegumiem ražošanā, kultūras darbā, sa-

dzīvē darbaudis sagaida svētkus, kas vēl darāms, šodien jāraksta arī sienas avīzēs. Bet kā tas ir mūsu pilsētas rūpniecības uzņēmumos?

„Rūpkombināts”

Vienā gaitē galā deg spoža spuldzīte, bet otrā, kur atrodas sienas avīze „Rūpkombināts”, tā nodzēsta, kaut gan šeit stipri tumšs. Liekas, tas darīts ar gudru ziņu, lai kāds neiedomātos avīzi lasīt. Kādēļ? Izrādās, ka avīze izdota šā gada 20. jūlijā, to vēl joprojām rotā lozungi „Padomju Latvija mūžos lai dzīvo!”. Ievadraksts vispārējās frazēs stāsta par Padomju Latvijas nodibināšanu. Kādā citā rakstā lasāms, ka Rūpkombināta kolektīvs Ipusgada plānu izpildījis par

123,4 procentiem. Nākamā rakstā kritizēta arodbiedrības vietējā komiteja, kas nepilda savus uzdevumus. Raksta autors aicina par godu svētkiem uzlabot vietējās komitejas darbu. Acīm redzot vietējā komiteja (priekšsēdētājs b. Stepanovs) savu darbu nav uzlabojusi, ja trīs mēnešu laikā nav panākusi jaunas sienas avīzes izdošanu. Šāda novecojusi, neaktuāla sienas avīze svētku priekšvakarā nedara godu arī partijas pirmorganizācijai (sekretārs b. Gausmanis).

„Komunālais darbinieks”

Komunālo uzņēmumu kantora sienas avīze izdota 29. augustā. Tajā ievietoti divi raksti — par celtniecību darzniecībā „Veckuldīgā” un darba kvalitātes uzlabošanu frizētāvās. Uzzinām, ka celtniecībai darzniecībā šogad paredzēti 100 tūkstoši rubļu, uz zinām, kādi darbi jau sākti. Bet šodien tie droši vien jau pabeigti, jo turpat divos mē-

nešos var paveikt daudz. Un kā šodien strādā frizieri? Vai ir vēl gadījumi, kad bārdas skuji ar neasiem nažiem un matus apgriez paviši. Gata-vojoties svētkiem, frizieri savu darbu droši vien uzlabojuši. Kādēļ par visu to tik stūrgalvīgi klusē redkoleģija (redaktors b. Benķis)? Un ir taču daudz citu jautājumu par kuriem rakstīt.

„Pienrūpniecība”

Labi strādā Kuldīgas pienotavas kolektīvs. Tas jau izpildījis sviesta ražošanas gada plānu, ražo augstas kvalitātes sviestu. Tomēr sienas avīzē par to nav rakstīts ne vārda, tā noklusē labāko darba darītāju sasniegumus un pieredzi. Avīze izdota 17. jūlijā un tajā rakstīts par panākumiem I pusgadā. Kūtrumu sienas avīzes izdošanā nevar aizbildināt ar to, ka no darba aizgājusi redaktore. Arodbiedrības vietējās komi-

tejas priekšsēdētāja v. i. b. Ševelim vajadzēja rūpēties, lai būtu cits redaktors.

Minētie piemēri liecina, ka sienas avīzes šajos rūpniecības uzņēmumos pašreiz nav nekas cits, kā labāk vai sliktāk noformētas dekorācijas pie sienas. Par to, lai sienas avīzes pildītu savus uzdevumus, nekavējoties jāgādā šo uzņēmumu partijas un arodbiedrības organizācijām.

V. Zile

Pārskats

par cukurbiešu plegādi
valstij uz 1957. gada
22. oktobri

Vēta	Kolchozs	Notēts proc. no plāna
1.	„Venta”	110,1
2.	„Sarkanā zvaigzne”	55,3
3.	„Bolševiks”	48,3
4.	„Aktivists”	43
5.	„Jaunā gvarde”	37,1
6.	„Komunars”	33
7.	„Uzvaras karogs”	32,8
8.	„Latvijas strēlnieks”	32
9.	„Grauds”	31,4
10.	Raiņa v. n.	28,5
11.	Mičurina v. n.	28,4
12.	„Uzvara”	26,6
13.	„Komunisma ceļš”	25,4
14.	„Brīvības ceļš”	24,8
15.	„Padomju Latvija”	22,6
16.	Leņina v. n.	12,7
17.	„Cīņa”	11,2
18.	Lisenko v. n.	9,1
19.	„Traktorists”	8,9
20.	„Spars”	8,4
21.	„Proletarietis”	8,1
22.	Zdanova v. n.	8,0
23.	„Kopdarbība”	6,8
24.	„Leņina ceļš”	5,5
25.	„Sarkanais karogs”	5,4
26.	„Imanta”	4,7
27.	„Abava”	2
28.	„Brīvība”	—
29.	„Dzimtene”	—
30.	Kārļa Marksa v. n.	—
31.	„Kurzeme”	—
32.	„Socialisma ceļš” Kopā rajonā	20,7

JĀNIS LIEPIŅŠ

UKRAINĀ UN MOLDAVIJĀ

(Ceļa piezīmes)

Būdamis vislabākajā omā un jūsmodams par lidmašīnas ērtībām, saulainā septembra dienā no lidostas dodos ceļā uz Kijevu.

Pats brauciens pa gaisu — tas vien jau vesels pārdzīvojums. Augstuma rādītājs tuvu 2 km, un pasaule tev liekas simtkārt plaša. Pat Daugava neizskatās plašāka kā mūsu Rendas deļotāju platās jostas.

Pavadone laipni piedāvā „Ogonoku” un „Zvaigzni”, bet kas tagad lasīs žurnālus, ja apakšā tāds aizraujošs plašums.

Divu stundu brauciens un esam jau virs Minskas. Pa logu redzams, kā karā nopostītā pilsēta tagad brāzmaini stiep savu augstceltņu smailes debesīs. Tie, kas Minsku redzējuši pirms kara, saka, ka šodien to vairs pazīt nevarot — tajā dzīvei

pavisam cits vēriens, cits ritms.

Pēc nelielas pauzes lidmašīna dodas tālāk uz Kijevu.

Kijeva saņem ar pamatīgu siltumu. Rīgā bijām priecīgi par skopajiem +15°, te ēnā +25°. Visu vasaru lāgas saules neredzējis, esmu gaužām priecīgs par tās dienvidniecisko devību.

Ar ko lai sākam par Kijevu? Katrā ziņā ar Ševčenko bulvari. Man liekas — tas Kijevas lielākais krāšņums. Apmēram 2 km garumā bulvarim pa vidusstiepi slaidās, graciozās papeles. Kokiem tik svinīga un nosvērtā stāja, kas svinīga sajūta rodas visiem, kas staigā zem tiem. Virzoties uz centru, bulvaris sākas ar dinamisko Ščorsa pieminekli un noslēdzas ar Leņina pieminekli. Lai izjustu Kijevas „ga-

ru”, noteikti jānoiet kājām pa bulvari no viena gala līdz otram, lēni, nesteidzoties, dziļi krūtīs ielvelkot dienvidu lielpilsētas karsto, mazliet rūgtenu elpu.

Lielā Tēvijas kara laikā Kijeva tika stipri nopostīta, bet kara pēdējo gandrīz vairs nerēdz. Kijeviešu dedzīgā darba rezultātā Kreščatiks no drupām izcēlies nesalīdzināmi spēcīgāks un krāšņāks. Ar patiesu patiku var raudzīties uz gaissajām, varbūt mazliet izšķērdīgi celtajām mājām.

Pēc Kreščatika tūlīt jāmin Dņepras mala. Kijeva atrodas upes labajā, stāvajā krastā, no kura plaši var pārredzēt Dņepras otrā krasta līdzenumu ar zaļajiem lapu koku mežiem. Vairāku km garumā krasts pārvērsts par lielisku parku.

Vispār — Kijeva ar

saviem parkiem var stāties blakus Rīgai. Un parkus kijeviski mīl kaislīgāk kā mēs. Vakaros tur katrs soliņš aizņemts: vienā sēž veca sieviete un ada zeķi, otrā — kāds students savai koleģei stāsta par vasaras pieredzējumiem vai varbūt — nākotnes nodomiem, trešajā — neliels bariņš vecāku vīru spēlē domino, u. t. t.

No arhitektūras pieminekļiem vēribu saista Rastrelli celtā Andreja katedrale. Jau no tālienes var pazīt meistara vieglo roku kolonu veidojumā un visas celtnes gaumīgajā saskaņā.

Ar skatīšanos vien uz Dņepru nepietiek. Lai justu dzīvo straušmi, kas sevi uzsūkusi Ukrainas stepju svelmī un plašumā, jālaujas vilņu kūpolēm. Tāpēc braucu kuģi līdz Desnas ietekai un atpakaļ.

No upju stacijas, atgriežoties uz pilsētu, nākas braukt funikulie-

rā. Nesaukums varbūt mazliet par smalku, bet tā tiešām šo kalnu tramvaju kijeviski sauc.

Visi, kas iebrauc Kijevā, dodas uz lavru — protams, arī es, tikai ne jau nu kā svētnieks, bet kā gluži vienkāršs ceļotājs. Vārds — lavra esot mantojums no sengrieķiem un to piešķīrot tikai ļoti ievērojamiem klosteriem. Agrāk Krievijā tādi bijuši tikai trīs vietās.

Un tā nu esmu apakšējā lavrā (augšējā kara laikā nopostīta, to pašreiz atjauno). Tātad esmu istā klosterī un gaidu, kad pienāks mana kārtā doties dzīlajās pazemes alās, kur glabājas „svētie kauli”.

Pa šaurām durvītām nonāku alu priekšelpā, kur vecs mūks pārdo tievas vaska svečītes par 1 rubli gabalā. Svečīte jāpērk, jo alās vienīgais apgaismojums ir sarkanās vai zaļās svētlampīņas.

Kad visi svečītes iegādājušies, gara auguma mūks ved mūsu

PIRMINDAS LAUDIS

Teļu kopēja Marija Langenfelde

Marijas Langenfeldes kopētais ganāmpulks nav mazs. Pašreiz aplokā ir vairāk nekā 30 līdz 6 mēnešu veci teļi. Vasarā šis skaits bija vēl lielāks — 48 teļi.

Kādas pūles prasa šāds ganāmpulks, to vislabāk saprot tikai pati kopēja. Pagājušajā vasarā teļiem pat nebija ganību, bet tos turēja pie kūts ierīkotā aplokā. Visu vajadzīgo barību plāva un piegādāja no lauka.

— Teļi man te ir visdažādāka vecuma, — stāsta lopkope. — Pašus mazākos tūlīt nevar ganībās dzīt. Tos kopju atsevišķi. Teļiem izbaroju dienā 300 — 400 gramu spēkbarības, bet mazākajiem arī 6 litrus vājpiena. Zāli doodu tik, cik var apēst.

Lopkope noteikti ievēro dienas darbu sadalījumu. Rītos pulksten 5 teļiem dod kombinēto barību sausā veidā. Pēc tam izbaro nedaudz siena, ko pati kopēja savākusi no grāvmalām. Tad padzirda un dod zaļbarību.

Pusdienās ganāmpulku baro pulksten 12. Pulksten 17 atkal dod zaļbarību un pēc 2 stundām teļus baro pēdējo reizi. Šajā laikā atkal vispirms izbaro spēkbarību un pēc tam zaļbarību. Vājpiena devu tāpat sadala un izdzirda trijās reizēs. Tādu barošanas kārtību b. Langenfelde pielietoja visu vasaru un arī vēl pašreiz. Tagad gan zaļbarība ir zemākas kvalitātes — pāraudzis atāls un arī tas pats jāved gandrīz no 7 km attāluma. Ziemas mēnešos barošanas kārtība paliek tāda pati, vienīgi ar to starpību, ka

grupu alās. Tās ir drūmas pazemes ejas ar daudziem sānu atzarojumiem, kuru iedobumos ir stikla zārki ar mumijām, kas it kā esot svētas.

Kādā ejā uz klona pakāpiena sēž jauns mūks un skatās manī rezignētām acīm. Atpalikdams no pārējiem, vaicāju viņam, kādēļ viņš te sēž, ja ārā tik silta un spoža saule. Mūks, brīdi pavērojies mani, klusi atteic:

— Jūs to nesapratīšat.

Jā, nesapratīšu! Kā var jauns, spēcīgs puisis nāst pazemē, apsargāt kādas tur mumijas, ja augšā verd dzīve, nemierīga un

strauja kā tuvējās Dņepras ūdeņi. Nesapratīšu, kā cilvēks var apmainīt gaišās dienas pret piesmakšu, necaurredzamu nakti. Es skatos un skatos mūka puspievērtajās acīs un zinu, ka man kaut kas jāsaaka, bet vārdu nav un palieku savu domu nepateicis.

Septembra mēnesī Kiļevas mākslas iestādes jau plaši atvērušas savas durvis.

Ševčenko vārdā nosauktajā Kiļevas Operas un baleta teātrī man izdevība dzirdēt Prokofjeva „Karu un mieru”. Tikai pirms desmit dienām izskanējušas mūsu opernieku balsis, un man liekas, ka lielais nams vēl sevi glabā „Baņutas” sulīgos akordus. Neteikšu, ka Kiļevas operas sniegums būtu augstāks par mūsējo.

Muzikālās komedijas telpās (kas savukārt ir vecākā teātra ēka Kiļevā) koncertē ukraiņu dziesmu un deju ansambļi.

Ko vēl stāstīt par Kiļevu? Aprakstīt gandrīz par velti dabūjamos arbusus nebūtu vērts, jo jūs taču zināt, ka Ukrainā tie izaug ļoti lieli.

Aiz Kiļevas Ukrainai jau visas tipiskās stepes iezīmes. Vietvietām vēl nelieli lapu koku puduri, bet visur tikai

Attēlā: teļu kopēja Marija Langenfelde pie sava ganāmpulka.

zaļbarības vietā izbaro sieni un papildus nedaudz sulīgās barības. Tādā veidā kopjot teļus, gūti labi panākumi. Piemēram, jūnijā dzīvsvāra diennakts pieaugums sasniedza turpat kilogramu, jūlijā — 900 g, bet pašreiz — vairāk nekā 850 gramus.

Teļus lopkope dzirda tikai ar remdenu ūdeni. To izdara tā: kūti novieto baļļas, kur ūdeni ienes jau iepriekšējā vakarā. No rīta pirms dzirdināšanas vēl pielej uzvārītu ūdeni. Arī pienu pirms izbarošanas nedaudz uzkarsē.

Gandrīz augu dienu teļi uzturas aplokā. Vienīgi aukstās, lietainās dienās tie paliek kūti. Tāpat kūti tura mazākos teļus.

Lopkope apkopa arī piefermas lauku. Tur izaudzēja bietes un kartupeļus. Kartu-

peļus pirms izbarošanas izvāra.

Teļu kopējai daudz palīdz viņas vīrs. Aplokā pie silēm viņš ierīkojis grīdu, jo citādi ēdot teļiem jāstāv dubļos.

Kad atstāju lopu novietni, sirmā kolchoznieks rosījās uz cukurbiešu lauku.

— Jāsašķin cukurbiešu lapas teļiem, — viņš paskaidroja. — No tās zāles jau nekā prātīga vairs nav...

Marija Langenfelde jau pārsniegusi maksimālo vecumu, tomēr iemīļoto darbu viņa vēl nedomā pārtraukt. Gandrīz kopš Kārļa Marksa vārdā nosauktā lauksaimniecības arteļa noorganizēšanas, strādājot par lopkopi, viņa labi zina savu darbu. Par labu darbu Marijai Langenfeldei piešķirts rajona ceļojošais sarkanais karodziņš „Labākajai teļu kopējai”. Cerēsim, ka viņa to paturēs arī turpmāk.

R. Lidumnieks

REPUBLIKAS GALVASPILSĒTĀ

Velte sievietēm

Rīgas fabrika „Aurora” ražo jauna veida sieviešu ziemas zeķes. Tās izgatavo no jauna materiāla — krepkprona. Krepkprona diegi un tātad arī zeķes ļoti stiepjas. Bērnu zeķes varēs valkāt arī pieaugušās.

Jauns

planetarijs

Nākamgad 17. jūnija laukumā sāksies planetarija būve. Planetarija ēka noslēgs laukumu un tiks iekļauta Vecpilsētas arhitektoniskajā ansamblī. Vīrs ēkas atradīsies novērošanas platforma un tornis ar refraktoru.

Dažāda lieluma apavi

Ir diezgan daudz tādu cilvēku, kam standartlieluma apavi ir par maziem. Par šiem ļaudīm padomājis Rīgas universālveikals. Tas pie-

Tēlniecības studija

Amatu lēlā 5 darbojas vakara tēlniecības studija, ko vada tēlnieks H. Fišers. Vakaros tur var sastapt visdažādāko arodu pārstāvjus — inženierus un ārstus, aktierus un strādniekus, halpotājus un skolu audzēkņus.

Studijas programma sadalīta trīs kursos.

Interesanta izstāde

Rīgas vēstures muzejā atklāta pirmā Baltijas republiku padomju muzikālā izstāde. Tajā eksponēti Latvijas, Lietuvas un Igaunijas komponistu labākie darbi. Izstāde darbosies līdz oktobra beigām.

Ražas skate skolā

Lai novērtētu skolēnu vasarā paveikto darbu skolas izmēģinājuma laucīnos un kolchozos, Vārmes 7-gadīgās skolas naturalisti sarīkoja ražas skati.

Pēc stundām visi pulcējās zālē, kas izrotāta ar rudens ziediem un lapām. Seko „Ražas parāde”. Zālē iesoļo paši audzētāji, nesot gan labības kūļus, dažādas lopbarības saknes, dārzeņus un puķes. Pašus nesēju grūti saskatīt, jo tos aizsedz prāvi labības kūļi. Katrs ar tautas dziesmu cildina izaudzēto ražu un līdzpāņemto novietu uz galdiem, lai visi varētu apskatīt. Pēc tam skolotāja b. Petroviča analizē paveikto darbu. Un tiešām daudz ir paveikts. Cukurbietes iegūtas 410 cmt no ha, at-

sevišķas lopbarības bietes sver 3,7 kg. Labi augusi arī prosa, kas daudz neatpaliek no rudzu garuma, kā arī lopbarības garuži un „kabički”, kas ir krietna ķirbja lielumā.

Apkārtējos kolchozos 5.—7. klases skolēni izpelnījuši kopā 3081 izstrādes dienu. No diagramām redzams, ka visvairāk strādājuši 7a. klases skolēni—967 izstrādes dienas, 7b. klases — 874. Atsevišķi skolēni kā Stepens izpelnījies 124, Eida—103, Kerijs—102 izstrādes dienas. Pēc priekšnesumiem seko „Ražas karnevāls” ar dejām un rotājām. Labākām maskām izsniedza balvas, bet par centīgu darbu kolchozos—Goda rakstus.

R. Dabīšs.

Vārmes 7-gadīgās skolas skolotāja

MUMS RAKSTA

Pircēji jāapkalpo kārtīgi

Šā gada 7. oktobrī Kuldīgas patērētāju biedrības veikalā Nr. 4 vairāki pircēji mierīgi gaidīja savu kārtu.

Veikalā ienāca kāds iereibis pilsonis un tūlīt prasīja veikalvedim „pusīti”. Veikalvedis Rieksts atstāja pārējo pircēju apkalpošanu un apkalpoja iereibušo. Ieradās cits pircējs, kam arī vajadzēja reibinošus dzērienus, un atkal veikalvedis viņu bez kavēšanas apkalpoja. Tā tas turpinājās joprojām un to pircēju rinda, kuriem vajadzēja pārtikas produktus, kļuva arvien garāka. Tāpat tas atkārtotās 8. oktobrī un nākamajās dienās. Kad kāds no pircējiem aizrādīja, ka par šādu rīcību jāieraksta sūdzību grāmatā, b. Rieksts atbildēja:

— Priekš tam jau tā grāmata ir, lai tur kaut ko smērtu.

Pircēji pamatoti prasa, lai patērētāju biedrības vadība veikala vadītāju b. Riekstu iemācītu pareizi un pieklājīgi apkalpot pircējus.

J. Rags

(Turpinājums sekos)

SPORTS

„Sarkanais metalurģs“ (Liepāja) — „Daugava“ (Kuldīga) 5:4

Pēc īsa treniņu perioda Kuldīgas BASB „Daugava“ bokseri (jaunieši) tikās draudzības sacensībās ar Liepājas „Sarkano metalurģu“ (liepākieši) pie jauniešu. Šī bija jau trešā abu komandu tikšanās. Pirmo reizi liepājieki pēdējā smagu sagrāvi ar rezultātu 1:3, otro reizi viņi revanšējās, uzvarot ar 7:3.

Svētdien skatītāju pilnā Liepājas „Daugavas“ sporta zālē brāimīni reāģēja uz abu komandu bokseru veiksmēm un neveiksmēm. Likās, ka veiksmīgāki cīņās bija liepājieki, kam drusku varbūt palīdzēja Liepājas tiesnešu dažreiz partejiskā un kļūdainā rīcība ringā.

Jau pirmajā pāri notika tehniski laba cīņa starp Migunovu (L) un Gindru (K). Gindram bija punktu pārsvars pirmajos 2 gājienos, toties trešajā viņš kļuva pasīvāks. Tiesnešu koleģija ilgi apspriedās un piešķīra uzvaru pēc punktiem Migunovam.

Vieglākajā svarā Kleins (K) tehniski sliktā cīņā zaudēja Škudlim (L) pēc punktiem.

Pusvieglajā svarā Firsovs (K)

pirmajā gājienā izcīnīja lielu punktu pārsvaru, ko liepājieki Laiminieks nevarēja atgūt. Pēc punktiem uzvarēja Firsovs (K). Afoņsevs (K) uzvarēja bez cīņas, jo viņa pretinieks Pastuchovs (L) uz cīņu ringā neieradās. Vieglajā svarā kuldīdzniekiem Bušmanim un Dreimanim jau otrajā gājienā bija jāatstāj tehniski pārāko Liepājas I klases bokseru Nikitina un Maksimova pārsvars.

Zerebcovs (K) savā pirmajā oficiālajā cīņā parādīja labu boksu un uzvarēja Fridrichsonu (L) pēc punktiem. Skukins (K), cīnoties taktiski ļoti nepareizi pret augumā stipri mazāko Ivanovu (L), zaudēja pēc punktiem. Ponomarevs (K) II vidējā svarā savā pirmajā oficiālajā cīņā pēc punktiem uzvarēja Mozaiku (L). Gala rezultāts 5:4 liepājieku labā.

Šī sacensība jāuzskata kā pārbaude pirms Latvijas PSR komandu sacensībām boksā. Kuldīgā jādāvēja vienā zonā ar Talsiem, Tukumu un Kandavu. No pieciem zonām uzvarētāji decembrī tiksies finalā, kas notiks Jelgavā.

A. Bērziņš

Imperialistiskā savvērestība pret Siriju

Pār neatkarīgo Sirijas Republiku savilkušies nopietni imperialistiskās agresijas draudi. ASV, cenždamās nodibināt savu kontroli pār Siriju, rīda pret to Sirijas kaimiņzemi Turciju. Pakļaujoties Savienoto Valstu valdošo aprindu diktatam, Turcijas varas organi koncentrē pie Sirijas robežām karaspēku. Pie Sirijas krastiem ierodas 6. ASV jūras kara flotes kuģi. Savienoto Valstu un Turcijas oficiālās personas sniedz kareivīgus paziņojumus pret Siriju.

Sirijas rajonā radusies situācija, kas izraisa lielas bažas visās miera mīlošajās tautās. Mūsu zemei sevišķi lielas rūpes sagādā kara draudi Tuvajos Austrumos. Šis rajons atrodas tieši pie Padomju Savienības, bet Turcijai ar mums ir kopīga robeža.

Padomju Savienības valdība un Komunistiskā partija vēlē visas pūles, lai novērstu agresiju pret Siriju, kam var būt ļoti bīstamas sekas visā starptautiskajā dzīvē. Šajās dienās PSKP CK piesūtījis Anglijas, Francijas, Itālijas un vairāku citu Eiropas valstu socialistisko partiju vadītājiem vēstījumus, kuros uzsvērts, ka stāvokļa jaunās saasināšanās cēlonis Tuvajos Austrumos ir amerikāņu naftas monopoli nēpiepildāmā alkatība, to cēloni nodrošināt sev neierobežotu kundzību šajā pasaules rajonā. ASV imperialistus neapmierina Sirijas pašreizējā demokrātiskā valdība, jo tā piekopj neatkarīgu politiku, nevēlas pievienoties agresīvajam Bagdades paktam un pieņemt kolonizatorisko „Eizenhauera doktrīnu“. Sirija un kopā ar to arī Ēģipte drosmīgi un pašizliedzīgi cīnās par neatkarību, pret kolonizatoru tīkojumiem.

PSKP CK, grieždamās pie socialistiskajām partijām, aicina visus, kam dārgs miers, kopīgi rīkoties, lai nepieļautu jaunu agresiju Tuvajos Aus-

trumos. Šai nolūkā, kā norādīts vēstījumos, liela nozīme būtu PSRS, ASV, Anglijas un Francijas paziņojumam, ka tās nosoda spēka lietošanu Tuvajos Austrumos, ka tās atsakās no iejaukšanās arābu valstu iekšējās lietās un izbeidz piegādāt šīm valstīm ierūkus.

Sirijas valdība griežusies pie Apvienoto Nāciju Organizācijas ar aicinājumu nekaļējoties apspriest jautājumu par draudiem Sirijas drošībai.

Sakarā ar jauno imperialistisko savvērestību arābu valstīs stiprina savu vienotību. Par to, piemēram, liecina Ēģiptes karaspēka ierašanās Sirijā uz Ēģiptes un Sirijas savstarpējās aizsardzības vienošanās pamata. „Sirijas, Ēģiptes un visu citu arābu valstu tautu sadarbība, — raksta Sirijas avīze „An Nur“, — kā arī varenās miera un socialisma nometnes sniegtais atbalsts izjauks agresijas plānus, ko imperialisti perina pret Siriju“.

Vienotības kongress

Leipcigā notika IV Vispasaules arodbiedrību kongress. Šajā Vācijas pilsētā bija sapulcējušies 76 valstu darbaļaužu pārstāvji, lai apspriestu jautājumus, kas rūp visas pasaules vienkāršajiem cilvēkiem. Kongresa dalībnieki pārstāvēja 105 miljonus arodbiedrību biedru. Ievērojot, ka visas arodbiedrības visās zemēs apvieno apmēram 160 miljonus cilvēku, kongresa milzīgā starptautiskā nozīme kļūst sevišķi skaidra: nekad vēl strādnieku kustības vēsturē nav bijis tik plašas un autoritatīvas darbaļaužu sanāksmes kā šis kongress.

Tas strādāja gandrīz divas nedēļas un izskatīja tādus svarīgus jautājumus kā arodbiedrību darbība pašreizējos apstākļos, brālīgu sakaru izveidēšana starp tām, arodbiedrību vienības nostiprināšana,

cīņa pret kolonialismu, par mieru. Daudzi delegāti stāstīja, cik grūtos apstākļos dzīvo viņu brāļi un māsas kapitalistiskajās un kolonijālajās zemēs.

Kongress aicināja darbaļaudis pastiprināt cīņu pret monopoli kundzību, par darbu un dzīves apstākļu uzlabošanu. Lai panāktu uzvaru šajā cīņā, norādīja kongress, ir nepieciešams pastiprināt darbaļaužu rīcības vienotību.

Kongress uzsvēra, ka jāapvieno darbaļaužu pūles cīņā par mieru, par kodolieroču ražošanas, izmēģināšanas un lietošanas aizliegšanu, par atbrūpošanās vienošanās noslēgšanu. Kongresa pieņemtā manifestā uzsvērts, ka mierīga līdzās pastāvēšana ir vienīgais ceļš uz miera saglabāšanu un sabiedrisko progresu. Kongresa delegāti griežas pie Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās Asamblejas ar aicinājumu izteikties par pieciem mierīgas līdzās pastāvēšanas principiem un par tautu sadarbību.

Liela uzmanību kongress veltīja arodbiedrību uzdevumiem cīņā pret kolonialismu. Pie tam, starp citu, tika atzīmēta lielā nozīme, kāda ir aroddorģanizāciju un zemnieku solidaritātes nodibināšanai.

Kongress spilgti demonstrēja augošo arodkustības vienotību, kas ir ļoti svarīgs darbaļaužu ierocis. Norādījis uz to, kongress aicināja visas aroddorģanizācijas, neatkarīgi no piederības tiem vai citiem starptautiskajiem arodcenrtiem, paplašināt savas savstarpējās attiecības un uzsākt domu apmaiņu, lai izstrādātu rīcības programmu, kas būtu pieņemama visu zemju arodbiedrībām.

V. Charkovs

Startē sporta skolu basketbolisti

Sākušās republikas bērnu sporta skolu sacensības basketbolā. Visas sporta skolas sadalītas četrās zonās. Kuldīgas sporta skola piedalās Ventspils zonas sacensībās. Sacensības notiek divos apļos kā jauniešiem tā jauniešiem, katrā vienībai spēlējot ar katru.

Pirmā apla sacensības tuvojas jau nobeigumam un palikuši vēl neizspēlēti tikai pēdējie kārti. Otrā apla sacensības sāksies 1959. gada janvāra mēnesī. Kuldīgas sporta skolas abas vienības līdz šim piedalījušās četrās pirmā apla spēlēs no kurām visas uzvarējušas.

Kuldīgā mūsu jaunajiem basketbolistiem pirmie pretinieki bija Ventspils rajona un Ventspils pilsētas sporta skolu basketbolisti. Ventspils rajona sporta skolas basketbolisti nebija nopietni pretinieki mūsu vienībām. Jaunieši uzvarēja ar rezultātu 76:33, bet jauniešes — ar rekorda rezultātu — 66:2.

Par stipriem pretiniekiem uzskatīja Ventspils pilsētas vienības, jo tās skolu jaunatnes spartaklādē startēja pirmajā grupā, taču arī šīs spēles uzvarēja kuldīdznieki: jaunieši ar rezultātu 66:51, jauniešes ar 57:38.

Otrās kārtas sacensības notika Sabilē. Šeit vieglas uzvaras jaunieši guva pret Talsu basketbolistiem ar rezultātu 60:47, bet jauniešes pret Tukuma jauniešiem ar rezultātu 62:20.

Ļoti sasprindzināti risinājās spēle jauniešiem ar Tukuma sporta skolas basketbolistiem. Tukuma vienība bija divi spēlētāji, kuri jau spēles pirmajās minūtēs ar saviem tālajiem metieniem izvirzīja savu vienību vadībā. Viņi vadībā palika visu spēles laiku un bieži pat ar 10 punktu starpību. Tikal pielietojot cilvēkus — cilvēka aizsardzību (pretinieka segšana visā laukumā) un, parādot lielu cīņas gribu, kuldīdznieki ar Artura Priedoliņa metienu panāk izlīdzinājumu — 54:54. Tad Priedoliņš izvirza vienību vadībā 56:54, bet Ģirts Brūns priekšspēdēja spēles minūtē ar trīs realizētiem soda metieniem un metieniem uz grozu nodrošina kuldīdzniekiem 62:55 uzvaru.

Labu spēli parādīja visi pamatsastāva spēlētāji — E. Feldbergs, A. Palms, J. Kalniņš un J. Kallaps.

Jauniešes tāpat guva vērtīgu uzvaru pret Talsu sporta skolu. Talsiniešiem līdz šai spēlei nebija neviena zaudējuma. Rezultāts 43:33. Kuldīdznieku turpmākie pretinieki būs Liepājas pilsētas un Kandavas sporta skolu vienības.

Pēc aizvadītām sacensībām spēlēm bez zaudējumiem palikuši tikai Kuldīgas sporta skolas jaunieši un jauniešes un Liepājas jaunieši, tādēļ izšķirošās pirmajā apli būs tieši šīs spēles.

M. Ātrals

SAPŅU LABORATORIJA

J. Volperts,
medicīnas zinātņu kandidāts

(2. turpinājums)

Pēc paradoksalās fāzes likuma tieši šīs neskaidrās un nenoteiktās jūtas, kuras mēs dažreiz pat neapzināties, atrod spīgtu izpausmi sapņos. Bet, ja tādas bažas vēlāk piepildās, tad iznāk, ka piepildījies sapnis. Uz šā pamata mānīcīgiem cilvēkiem ir tieksme piedēvēt sapņiem pārdabisku, pravietisku nozīmi. Bet, kā mēs redzējām, „pravietiskajiem“ sapņiem ir vienmēr pamats reālā istībā.

Ar to pašu paradoksalās fāzes īpatnību izskaidrojama pārdzīvotā un alimnirstu notikumu vai neozīmīgu, īslaicīgu iespaidu atcerēšanās sapņos. Bieži tieši šos alimnirstos vai īslaicīgos iespaidus sapņos pārdzīvot ļoti spīgti un tie savādā kārtā parādās priekšplānā. Lūk, kādēļ bieži gadās, ka mēs nevaram saprast, kādēļ sapņojam par to, par ko pavisam nedomājam, vai arī ko mēs, kā liekas, nekad neesam redzējuši. Tas pats vēsturnieks Mori kādreiz sapņoja par pilsētu, kurā viņš ne-

kad nebija bijis. Bet pēc kāda laika viņš neapziņi nokļuva pilsētā, kur pavadīja agro bērnību, un sev par izbrīnu pazina tās pašas ielas un namus, ko redzēja sapnī.

I. P. Pavlovs atklāja arī citus likumus, kuriem pakļaujas sapņi. Viņš, piemēram, pierādīja, ka katrs uzbudinājums galvas smadzeņu garozā sākamā ātri izplūst uz visām pusēm, bet pēc tam atgriežas izejas punktā, koncentrējoties tajā. Šis vilpveidīgās kustības pirmo fāzi sauc par iradiāciju, otro — uzbudinājuma koncentrāciju.

Sakarā ar iradiācijas ātro attīstību tās nervu pēdas, kas atrodas uzbudinājuma izejas punktā, nekatrreiz pāspēj pilnīgi atbrīvoties un pirmā kārtā atbrīvojas tās no izejas punkta attālās nervu pēdas, kam paaugstināta iekairināmība. Zinātniekam vēsturniekam Mori tādas izrādījās nervu pēdas, ko atstāja iespaidi, kas radās, studējot Lielās franču revolūcijas

notikumus. Tālāk koncentrācijas rezultātā, t. i., uzbudinājuma procesam atgriežoties izejas punktā, te notika nervu pēdu atbrīvošanās, ko izsauca trieciens uz gulētāja kakla, un viņa miegainajā apziņā asociējās nāves soda pārdzīvojums uz giljotīnas.

I. P. Pavlova atklātās galvas smadzeņu garozas nervu procesa kustības likums — uzbudinājuma iradiācijas maiņa ar koncentrāciju — beidzot izskaidroja to, kas ilgi palika nesaprotams Mori un citos līdzīgos sapņos: kādēļ, neraugoties uz to, ka noteikts kairinājums ir, acimredzot, sapņa „ierosinātājs“, šā kairinājuma radītājs tēls „izpeld“ nevis sākumā, bet sapņa beigās.

Gadās arī, ka galvas smadzeņu garozā uz vienu vai otru kairinātāja iedarbību reaģē pretēji: piemēram, siltuma kairinājumu uzņem kā aukstumu, bet aukstumu turpretim kā siltumu. Šādu galvas smadzeņu garozas stāvokli I. P. Pavlovs nosauca par ultraparadoksalu fāzi.

Šī ultraparadoksalās fāzes īpatnība dažreiz izpaužas arī sapņos. Gadās, piemēram, ka gulētājs savas sajūtas un pārdzīvojumus atflecina uz citu personu. Kāds ārsts, kas slimoja ar stenokardiju,

sapņoja, ka viņš un viņa draugs kāpj tornī. Uz kāpis augšā, viņš redz, ka draugs nobāl, tam apgrūtināta elpošana. Viņš jautā savam draugam, kas ir ar to, un nosaka diagnozi: „stenokardija“.

Ultraparadoksalā fāze var izpausties arī tā, ka tuvi un godājamie cilvēki sapnī parādās smiekli un pat atbaidošā veidā.

Sapņu laboratorija

Aprūgtoti ar likumu, kam pakļauti sapņi, zinātnieki spēra vēl vienu soli pa cilvēka smadzenēs apslēpto noslēpumu izziņāšanas ceļu — viņi pārcēla sapņu pētīšanu uz laboratoriju.

I. P. Pavlova vārdā nosauktā fizioloģijas institūta augstākās nervu darbības fizioloģijas un patoloģijas laboratorijā sapņu pētīšanai pielieto hipnozi. Hipnoze — tas ir daļējs, nepilnīgs miegs. Hipnotizējam cilvēkam, tāpat kā parastā miegā, var rasties sapņi. Salīdzinot ar parasto miegu, hipnoze pētniekam dod to priekšrocību, ka gulsošajam ar mutiskas sugestijas vai citu paņēmieni var izsaukt sapni jebkurā momentā. Tādā kārtā sapņus var pētīt sistematiski, no dažādām pusēm un noskaidrot to mehānismu vispre-

cizākajā ceļā — eksperimentējot. Cilvēkam, kas hipnotizēts ārstnieciskā nolūkā, izdara vienu vai otru vāju kairinājumu: skar viņa seju ar tievu metāla matiņu, pieflek vaigam stobriņu ar siltu vai aukstu ūdeni, pieliek degunam atvērtu pudelīti ar terpentīnu, svilp pie auss ar pušamo kameronu, gulošā sejas priekšā iekvēlina elektrisko spuldzi, saliec un atliec roku dēlnas un kājas ceļgalu locītavās, kā arī roku pirkstus. Vienlaicīgi mutiski sugestē: „Jūs sapņojat“.

Pēc atmošanās no hipnozes cilvēki, ar kuriem eksperimentēja, pastāsta par saviem sapņiem. Tā kā viņi atradās dziļā hipnozē, tad nevarēja zināt, kā eksperimentētājs viņus kairināja, un vispār nezināja, ka eksperimentētājs veic kaut kādu pētījumu. Daudzos gadījumos nekādas sugestijas nebija, izdarīja tikai kairinājumus.

(Turpinājums sekos)

Redaktors A. Blūms

Kuldīgas rajona slimnīcā steigri vajadzīgi — **kurinātāji, veļas mazgātājas un operāciju nodalītas sanitārs (vīrietis).**

Kuldīgas cukurbeiešu pieņemšanas punktam vajadzīgi strādnieki.